

**JONG
LEREN**

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

juni 2021

PERSONEELBLAD VAN STICHTING JONG LEREN

**5
JAAR**

Anders organiseren doe je zo
Inspirerende voorbeelden

Tienerschool JL en HVC
'Elk kind op de juiste plek
de beste kansen geven'

NIEUW:
De Groeihelden
Academie Lisserbroek

Anders organiseren

Wat is de kern van ons onderwijs? Goed onderwijs betekent dat wij ieder kind stimuleren het maximale uit zichzelf te halen, zodat hij of zij zich optimaal kan ontwikkelen en voorbereiden op een eigen rol in de samenleving.

De uitdaging is echter om dit goede onderwijs te bieden binnen de kaders van deze tijd. De kaders zijn de laatste jaren sterk veranderd, waardoor wij ons onderwijs 'anders' zouden moeten organiseren. Op welke manier varieert sterk per school. Het belangrijkste blijft dat onze leerlingen gemotiveerd blijven om te leren, maar ook dat jij geboeid blijft binnen je vakgebied.

In deze editie komen allerlei voorbeelden en ideeën aan bod, ter inspiratie. Hoe kijken jij en je collega's naar de toekomst van jouw school?

JOHN
SYTSKE

Korte berichten

Fusieschool De Wikkeling is nieuwsgierig naar morgen

Net voor de meivakantie maakten Bommelstein en De Ark in Nieuw-Vennep de nieuwe naam van de fusieschool bekend. Directeuren Christa Ettema en Anne Niehe presenteerden het via filmpjes aan leerlingen en ouders. Het motto is: Nieuwsgierig naar morgen. Beoogd directeur

Anne Niehe: "Onze missie is kinderen te laten groeien naar sociale en zelfstandige wereldburgers die in staat zijn nieuwe dingen te doen. We geloven erin dat als we hun nieuwsgierigheid kunnen

prikkelen, kinderen hun hele leven lang blijven leren. Onze school biedt daarvoor een warme, betekenisvolle leeromgeving met inspirerende lesactiviteiten. Wij werken vanuit de kernwaarden: Vertrouwen, Inspireren en Samenwerken. Dit hebben we allemaal verbeeld in het logo van de Wikkeling."

Junior coaches begeleiden bewegactiviteiten op het plein

Jong Geleerd zet Pauzesport van Team sportservice in om een deel van de TSO te verzorgen. Pauzesport maakt

7 vragen aan...

Mireille van Stade

Leerkracht Opmaat, ze geeft ook les aan kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong in 'Het Denklab'.

1. Wat was je eerste (bij)baan?

Een krantenwijk, maar dat bleek al snel geen succes te worden. Daarna werkte ik als verkoopster in een schoenenwinkel en een kledingwinkel tot ik afstudeerde op de pabo en voor de klas ging.

2. Wie was je favoriete leraar en waarom?

Lastige vraag. Ik ben altijd een verlegen meisje geweest en viel niet zo op in de klas. Dus ik heb veel waardering voor de leerkrachten die mij wél zagen en met mij een band op wisten te bouwen.

Lisettes
web/apptip

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

GEG NL Google Educator Group

Anders organiseren? En hoe kan Google Workspace daarbij ondersteunen? Kijk hiervoor op GEG NL; hét platform voor vragen en antwoorden over alles wat met Google Workspace te maken heeft. Inspiratie en praktische tips gegarandeerd. Ga vanuit je mail naar de negen puntjes, dan naar Currents, zoek GEG NL en word lid.

van het schoolplein een speelplein. Voor alle leeftijden is er aanbod van uitdagende spellen met ondersteunende materialen. Omdat iedereen bezig is met spelen, ontstaan minder conflicten en bewegen de kinderen meer. Dat levert veel plezier op! In het verlengde hiervan zijn junior coaches opgeleid. Kinderen uit groep 7 worden opgeleid tot speelpleincoach. Zij organiseren en begeleiden, met behulp van speciale speelpleinkaarten, allerlei beweegactiviteiten op het schoolplein. Ook dit draagt bij aan de werkdrukvermindering voor het team van Jong Geleerd.

En de
winnaar is...

KORRESPOLI, WEET JE NOG?

In JL.nu 22 stond een prijsvraag. Door steeds een beetje meer van de tekst prijs te geven, kon je het verhaaltje beter begrijpen. En dan had je kunnen raden dat korrespoli stond voor het woord 'kindermishandeling'. Slechts één collega had dat in de smiezen. Zij mailde het goede antwoord.

Lisa de Koning,
de boekenbon
komt jouw
kant op!
Veel
leesplezier!

3. Welke sociale media gebruik je?

Ik ben te vinden op Facebook en Instagram.

4. Waarvoor kun je jou wakker maken?

Eigenlijk nergens voor, al denken mijn kinderen daar soms anders over 🍌. Maar.... als je een witte Bonbon Bloc meeneemt, dan heb je een goede kans dat ik mijn bed uitkom!

5. Waar haal je je inspiratie vandaan?

Ik zoek altijd naar cursussen of congressen waar ik iets kan opsteken, zodat ik dat kan toepassen in de praktijk. Maar de meeste inspiratie haal ik uit de kinderen zelf. Ik geniet volop van die blije, trotse gezichtjes als ze iets nieuws

ontdekken, of als ze iets lukt is wat eerst niet lukte.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?

Bewegend leren. Met kleuters doe je dit natuurlijk al veel. Maar er zijn zoveel leuke ideeën en het is wetenschappelijk bewezen dat kinderen bewegend echt beter tot leren komen. En je krijgt ook nog fitte kinderen in je klas, ik zeg win-win.

7. Wat weten je collega's niet van jou?

Dat ik al vanaf mijn tiende basketbal speel. En ik dit nu nog steeds doe voor de 'gezelligheid', maar ondertussen bloedfanatiek ben.

Karin Koets

Schoolleider
Basisschool De LinQ

Even Appen met

Het gelijke schooldagen-model vraagt om anders organiseren op school. Waarom hebben jullie hiervoor gekozen?

We hebben hiervoor gekozen als 'afsluiter' van ons fusietraject. We hebben twee verschillende modellen grondig onderzocht. Het gelijke schooldagen-model bleek het meest geschikt. Het is goed voor onze kinderen. Alle dagen hetzelfde betekent rust en regelmaat.

Wat gaat er veranderen voor de kinderen?

De kinderen gaan nu alle dagen naar school van 8.30 uur - 14.00 uur. Iedereen eet op school. Er is geen mogelijkheid meer om thuis te lunchen. Op de nu lange dagen, zijn de kinderen dus eerder uit. Maar op woensdag en vrijdag ook later dan voorheen.

En de ouders, wat merken zij ervan?

Hun kinderen zijn alle dagen op dezelfde tijden op school. Ze hebben geen woensdagmiddag en/of vrijdagmiddag vrij met de kinderen. Het is overzichtelijk.

Wat zijn de voor- en nadelen voor het team?

We lunchen niet meer met het hele team, maar in shifts. Dat is even wennen. Maar na 14.00 uur is er meer efficiënte tijd voor na- en voorwerk en teambijeenkomsten. Bovendien heeft elke dag een wtf van 0.2.

Anders organiseren met ICT is een mooie uitdaging...

Corona laat op alle terreinen sporen na. Negatief, maar zeker ook positief. Communicatieadviseur Elke Otten doet verslag van een open gesprek over anders organiseren met ICT.

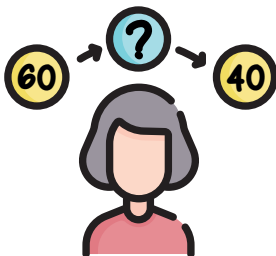
Uit onderzoek van Kennisnet blijkt dat veel leerlingen het fijn vinden op hun eigen tempo, volgorde en soms zelfs plek hun schoolwerk te mogen maken. Lisette Neijzen, stafmedewerker ICT zegt hierover: "Bijna op alle scholen wordt de weektaak standaard in Google Classroom klaargezet, zodat leerlingen weten waar ze aan toe zijn. Ook handig voor invallers."

ONLINE VERGADEREN

"Online overleg kan heel effectief en efficiënt zijn", vertelt Lisette verder. "Het ICT-netwerk heeft besloten dat - als het weer kan - we om-en-om gaan vergaderen, omdat dit flexibeler en minder tijdrovend is. Vergaderen via Meet als er afspraken gemaakt moeten worden. Fysiek vergaderen als we willen brainstormen. Zelf merk ik dat het voor één-op-één overleg heel goed werkt, zeker als je elkaar vaker spreekt. Ook met externe partijen doe ik dat naar volle tevredenheid."

ICT

BLENDED WERKEN

In dat kader kunnen we ook gaan nadenken over 'blended werken'. Heleen Feitsma, adjunct-directeur van De VijfSprong: "Omdat we nu gewend zijn ook vanuit huis te werken en vergaderen, is dit interessant om te onderzoeken. Grofweg 60% van je werktijd sta je als onderwijsmedewerker voor de klas. De overige 40% is niet aan een locatie gebonden, zodat je zelf kunt bepalen waar en wanneer je dat werk doet. Als we daadwerkelijk 'ruimte willen geven' zouden we voor dat deel meer moeten sturen op resultaten en minder op uren op school."

BLENDED LEARNING

Over 'blended learning', de combinatie van fysiek en online onderwijs is Ivanka van Dijk, beleidsmedewerker onderwijs, kritisch. Ze benadrukt dat we het inhoudelijke deel van het onderwijs behoorlijk goed onder controle hadden tijdens de lockdowns, zeker de kernvakken. "Maar school is veel meer dan dat; een school is een mini-samenleving waar een kind meer leert dan rekenen en topografie. Het gaat ook om studievaardigheden en sociale omgangsvormen. Dat mis je grotendeels bij online onderwijs op afstand."

EFFECTIEF OPVANGEN

Heleen ziet kansen. Ze denkt dat online onderwijs ook binnen school kan plaatsvinden. "Laat een leerkracht bijvoorbeeld instructie geven aan twee groepen 7, terwijl de andere leerkracht afwezig is, of tijd heeft voor andere taken. In groep 7a vertelt hij live, terwijl groep 7b met een onderwijsassistente via een webcam meekijkt en -luistert. De groepen gaan vervolgens aan het werk. Een leerling kan een vraag stellen via een Google Meet Kamer en krijgt daar persoonlijke uitleg. Ik zou dit weleens willen proberen op een 'normale dag' om te zien wat wel en niet werkt, en hoe het

wordt ervaren." Aanvullende onderzoeksvraag is of het onderling verdelen van taken of onderwerpen motiverend werkt, omdat dan ieder zijn voorkeuren en expertise kan inbrengen. Mogelijk is deze manier van onderwijs organiseren effectiever dan een invaller voor een dag te regelen.

Een andere interessante gedachte is bovenbouwgroepen een dag per maand thuis hun schoolwerk te laten maken. Heleen: "Dit is niet alleen een oefening in zelfstandig werken, maar is ook ter voorbereiding op het VO. De leerkracht kan deze dag voor andere zaken gebruiken, denk aan een studiedag, opleiding, et cetera."

SAMEN LEREN

Over het principe Flip the classroom is Lisette enthousiast: "Laat leerlingen eerst filmpjes bekijken over het onderwerp van die dag, zodat ze voorbereid zijn en zelf aan de slag kunnen. Verzorg daarna pas een korte instructie voor wie het nodig heeft. Leerlingen die daarna vragen hebben, krijgen aanvullend persoonlijke instructie." De uitdaging is een database met allerlei geschikte filmpjes op te bouwen van onderwerpen, methoden, et cetera. Het gezamenlijk opbouwen binnen Jong Leren op basis van taakverdeling, expertises of interesses is hierbij uiteraard een uitdaging. Het past wel goed in onze actuele SBA-doelen: onze visie op 'samen leren', inzet op werkdrukverlagende activiteiten en het vak van leerkracht boeiend houden.

OEFENSOFTWARE GOED IMPLEMENTEREN

Veel leerkrachten hebben al langer of recent ervaring kunnen opdoen met oefensoftware, zoals Snappet, Gynzy of Muiswerk. Ivanka: "Dit kan werkdrukverlagend werken, omdat oefensoftware adaptief is - dus maatwerk per leerling biedt. Ook wordt schoolwerk automatisch nagekeken en het resultaat geregistreerd. Ik wil hierbij wel benadrukken dat het alleen werkt voor leerkracht én leerlingen als deze oefensoftware goed geïmplementeerd is: het moet kloppen bij je visie op onderwijs, de gebruiker moet goed geschoold zijn, de infrastructuur is in orde en de juiste content is ingezet. Instructie blijft belangrijk! Verder pleit ik ervoor om dit altijd met gewoon werken in schriften te combineren. Schrijven en systematisch werken blijft belangrijk voor het leerproces."

de digi-deur

Een mooi voorbeeld van anders organiseren met ICT: de digi-deur van KC De Ruimte. Kleuters kunnen zelf met de iPad de QR-code scannen en zo het uitlegfilmpje terugkijken.

Marije de Vos is leerkracht van groep 8 en hoogbegaafdheidsspecialist bij Opmaat in Nieuw-Vennep. Maar daar blijft het niet bij. Wat ze zoal doet in een werkweek én in het weekend, laat ze zien aan de hand van foto's.

Maandag

Op de maan- en dinsdagen werk ik voor HS Leiden en begeleid ik voor Jong Leren de studenten van de flexibele voltijd. Ik heb een studiedag met mijn collega's en we bespreken de bekwaamheidseisen voor het nieuwe schooljaar.

Dinsdag

Ik mag bij één van de opleidingsscholen langs om een leeruitkomst/les te beoordelen van mijn student binnen de flexibele voltijd. Ik vind het heel tof om studenten te begeleiden en zo bij te dragen aan het vakbekwaam maken van onze nieuwe collega's!

Woensdag

Een digitale GMR-vergadering. Ik kijk ernaar uit dat we ze weer live op het bestuurskantoor kunnen voeren. We bespreken onder meer de vacatures voor de GMR, komend schooljaar. Lijkt het je ook interessant? Meld je dan aan!

Donderdag

Ik oefen met mijn klas voor de musical, de Lion King. We hopen natuurlijk dat we deze live mogen opvoeren voor de ouders. De rollen zijn verdeeld en de kinderen zijn hard en enthousiast aan het oefenen.

Vrijdag

Voor geschiedenis zijn wij begonnen met een nieuw project over de Tweede Wereldoorlog. In kleine groepjes of individueel kiezen de kinderen een opdracht, zoals het maken van een maquette van het Anne Frank Huis of de emotie tekenen van een persoon in een concentratiekamp.

Zaterdag

Lekker weekend! De verbouwing aan mijn huis is gelukkig bijna klaar. Vandaag heb ik een aantal woonwinkels op het programma staan en samen met een vriendin halen we op de terugweg een streltzia op voor in mijn nieuwe woonkamer!

Zondag

Naast wat huishoudelijke taken staat er vandaag weinig op het programma. Mijn twee meiden vinden het heerlijk om te bakken. Dat doen ze bijna helemaal zelf, alleen het opruimen van de troep blijft nog een dingetje. Vandaag kozen ze voor een toepasselijke 'vossen'taart. Bijna zonde om op te eten!

Dit was mijn week

Wat doen stagiaires van de Ricardo van Rhijn Foundation bij Opmaat?

Sinds twee jaar werkt Opmaat in Nieuw-Vennep samen met de Ricardo van Rhijn Foundation. Stagiairs van verschillende mbo- en hbo-opleidingen verzorgen de TSO, maar ondersteunen ook in de klassen en helpen met het organiseren van allerlei, veelal sportieve activiteiten op school. De studenten komen van heel diverse opleidingen. Zo kan het dat een student die een opleiding op audiovisueel gebied doet, wordt ingezet om een filmpje met de kinderen te maken.

Brahim Lakhal coördineert en begeleidt de studenten.

“Voorheen verzorgden ze de TSO, maar we zagen de werkdruk op veel scholen en bedachten toen dat we de studenten ook op andere momenten kunnen inzetten. Zij werken aan hun competenties, de kinderen krijgen extra aandacht en de leerkrachten worden ondersteund. De samenwerking met Opmaat is een win-win-winsituatie.”

Yasmin Denna is student aan de Erasmus Hogeschool in Brussel

“Ik volg de opleiding Pedagogiek van het jonge kind, in België noemen we dat ook wel pedagogisch coach. In de opleiding die ik volg, in Brussel, proberen we niet alleen het kind centraal te zetten, maar kijken we ook naar de ruimte en de volwassenen om hen heen. De stageplek bij de Ricardo van Rhijn foundation vond ik via via.

In de ochtend begin ik in groep 7, bij juf Svenne. Ik help haar en de kinderen met allerlei ondersteunende dingen in de klas. Na de uitleg, als de kinderen zelfstandig aan de slag mogen, help ik en leg ik wat extra uit. Om half twaalf gaan we met de stagiaires naar buiten. We staan dan altijd op dezelfde plek op het plein. Dat is fijn, want dan raken de kinderen aan je gewend. Op de donderdagen loop ik mee met de IB'er van de onderbouw, dus het is heel afwisselend. Ik merk dat ik heel veel uit de kinderen krijg. Als ik met hen meega in in hun fantasiewereld is de stap voor hen ook klein om naar mij toe te komen als er wat is is. Dit probeer ik ook aan de andere studenten mee te geven.”

Laura van Rijn volgt de opleiding Persoonlijk begeleider speciale doelgroepen en loopt sinds juni 2020 stage bij Opmaat

“Ik ben gekoppeld aan groep 5c en daar werk veel ik met kleine groepjes of individuele leerlingen. Ik gaf veel een-op-eenbegeleiding aan een jongetje, maar die heeft nu een andere plek gevonden in het speciaal onderwijs. Ik dacht eigenlijk bij onderwijs altijd: dat valt wel mee, waarom klaagt iedereen zo? Maar na een dag stage je bent echt helemaal kapot. Ik heb echt onderschat hoe zwaar het werk van een juf of meester is. En dan hoef ik me nog niet eens met rapporten of ouderavonden bezig te houden. Het leukste aan mijn stage vind ik de afwisseling. Het ligt er maar net aan hoe het met een kind gaat, wat er die dag nodig is.”

Tienerschool JL en HVC

“Leerlingen moeten op hun ‘eigen’ moment de keuze voor hun toekomst kunnen maken”

Elke leerkracht kan zich een leerling voor de geest halen die, aan het einde van groep 8, eigenlijk nog niet toe was aan het voortgezet onderwijs. Of een leerling die in groep 7 al helemaal klaar was met de lesstof maar sociaal-emotioneel gezien niet versneld naar het VO kon. Voor die leerlingen slaan Jong Leren en het Herbert Vissers College (HVC) in Nieuw-Vennep de handen ineen en onderzoeken ze de mogelijkheid tot de oprichting van een tienerschool.

We spreken online met **Ivanka van Dijk** (beleidsmedewerker Onderwijs en kwaliteit) en **Kim Weidemann** (directeur De Reiger) van Jong Leren en **Evert-Jan Oppelaar** (afdeling HVX) van HVC over dit mooie initiatief.

Hoe is het initiatief voor een tienerschool ontstaan?

Ivanka: “De overgang van PO naar VO is voor sommige kinderen groot. De behoefte om hier iets aan te doen, hadden we binnen Jong Leren al een tijdje. We ontdekten dat het Herbert Vissers College deze wens deelde. Een eerste gesprek over het volgen van de landelijke ontwikkelingen van tienerscholen leidde tot een intentieverklaring en het starten met een kwartiermakersgroep die nu het onderwijsconcept met elkaar verkent. Ons gezamenlijke vertrekpunt is de visie op leren. Die werken we nu uit.”

Elke maandag spreken drie medewerkers van HVC en vier van JL online met elkaar. Waar gaat het dan over?

Kim: “Van de onderwijskundige visie tot het uitwerken van praktische zaken. We investeren in het onderlinge begrip en merken dat 1+1 echt 3 is in dit traject. Er waren veel aanmeldingen om mee te

werken aan dit bijzondere project. Naast Ivanka, Evert-Jan en ik zijn er nog twee medewerkers van het HVX en twee leerkrachten van groep 8 van JL - Charlotte van Weezenbeek en Egbert Rust - lid van de kwartiermakersgroep. De overige medewerkers die zich aangemeld hadden nemen nu plaats in de denktank om als klankbordgroep te functioneren.”

Wat is jullie plan?

Evert-Jan: “Beide besturen vinden het belangrijk dat leerlingen op hun ‘eigen’ moment de keuze voor hun toekomst kunnen maken. De tienerschool biedt een vernieuwend onderwijsconcept met aandacht voor een brede ontwikkeling. We willen ernaar toewerken dat de ambitie van het kind meer overeen gaat komen met de capaciteit van het kind. Met andere woorden, dat onze leerlingen willen wat ze kunnen en ook dat ze gaan kunnen wat ze willen. Het is denken vanuit het kind. Om elk kind op zijn plek te laten komen en de beste kansen te geven.”

Aanmeldingsproces

De 'tienaerschool' is voor nu nog een werktitel, de naam is nog niet gekozen. Wel is duidelijk dat het een kleinschalige school met een duidelijke structuur gaat worden. Gevestigd in Nieuw-Vennep en in eerste instantie gericht op leerlingen in groep 7 en 8 van lokale scholen die passen bij de doelgroep.

Gesprekken met leerlingen, ouders en leerkrachten zullen onderdeel zijn van het aanmeldingsproces waarin wordt bepaald of de tienaerschool de juiste plek voor de leerling is.

Bijzondere schoolvoorziening

De leerlingen komen in een heterogene stamgroep waar aandacht is voor persoonsvorming, brede ontwikkeling, eigenwaarde en executieve functies. De basis van het aanbod ligt in kernvakken die op een gedifferentieerde manier worden aangeboden. De leerlingen volgen de onderbouw in de tienaerschool en stromen daarna uit naar het reguliere 3 vmbo, 4 havo of 4 vwo. Het streven is om de eerste leerlingen in januari 2022 te verwelkomen. Met dat doel voor ogen werkt de kwartiermakersgroep vol enthousiasme verder aan het opzetten van deze bijzondere schoolvoorziening.

**JONG
LEREN**
stichting
confessioneel
onderwijs

Hieronder vind je enkele prikkelende stellingen, die de kwartiermakersgroep gebruikt om het onderwijsconcept te bespreken.

Wat is jouw visie op deze stellingen?

- Groep 7-kinderen kunnen zelf aangeven of ze instructie nodig hebben (differentiatie)
- De funderende vakken worden volledig digitaal aangeboden (thematisch werken)
- Het samenzijn van de stamgroep biedt voldoende ruimte om aandacht aan sociale vaardigheden te besteden (sociale vaardigheden)
- Het afnemen van halfjaarlijkse LVS-toetsen is onmisbaar en ouders moeten altijd op de hoogte zijn van de resultaten (voortgang)

Flip

'Als je me een jaar geleden gezegd zou hebben wat ik nu allemaal doe, had ik je nooit geloofd!' Volgens mij hebben we deze zin allemaal weleens uitgesproken, of op zijn minst van een collega gehoord. We zijn het afgelopen jaar enorm gegroeid in onze computerskills. We draaien onze hand niet meer om voor een oudergesprek via Google Meet, vullen Google Classroom met of zonder deuren en kamers. We maakten instructiefilmpjes en lieten de kinderen via allerlei digitale platforms leren.

En nu dan? Nu langzaam aan het stof van de snelle verandering neerdaalt en we aan het begin staan van een onderwijsrevolutie, pakken we nu door? Durven we door te zetten en het oude vertrouwde los te laten?

Ik twijfel. Ik twijfel of wij leerkrachten dit echt willen, of we het echt wel zo anders willen. Want deze verandering betekent vooral loslaten. De voorstellen die nu de ronde gaan over het later selecteren en adviseren, over anders toetsen, over de kinderen die veel meer hun eigen indeling van de dag kunnen maken.

Ik hoop het wel, hoor. De kinderen in mijn groep riepen meteen na de lockdown, toen ik ze vroeg wat we zeker moeten meenemen uit de deze periode, 'dat we zelf mogen bepalen wanneer we wat doen'. Ik schrok van mijn eigen reactie: 'we gaan kijken wat mogelijk is'. Meteen weer beperkingen, terwijl we allemaal weten dat intrinsieke motivatie bij kinderen de sleutel tot leersucces is!

Ik hoop zo dat we de nieuwe ontwikkelingen vasthouden, dat we in het onderwijs nooit meer terug gaan naar het oude normaal. Laat ons alsjeblieft knokken voor het nieuwe normaal. Waar lesgeven nog meer gaat om waarom ik ooit meester ben geworden: ieder kind geven wat het nodig heeft.

Kees Kloost

ANDERS ORGANISEREN, WAT KUNNEN WE DAARMEE?

Samen bouwen aan goed onderwijs

Het lerarentekort opvangen, passend onderwijs organiseren, werkdruk verlagen en talenten van leerkrachten benutten. Het onderwijs staat voor grote uitdagingen. Vanuit het principe van Anders organiseren zijn er volop structurele oplossingen voor deze uitdagingen. Het loslaten van de structuur van het leerstofjaarklassensysteem lijkt een voorwaarde.

In dit artikel maken we kennis met anders, maar ook met zoals we bij Jong Leren zeggen, duurzaam organiseren. Wij vinden dat anders organiseren geen doel op zich moet zijn, maar vooral iets wat past in de visie van een team. Eerst de visie, dan de uitwerking. Op pagina 13 deelt schoolleider Priscilla Haringsma haar inzichten. Laat je inspireren door inzichten uit een boek, highlights uit onderzoek en de inzet van onze werkgroep Duurzaam organiseren.

Onderzoek Anders organiseren:

Onderzoekers van Wageningen University en Tilburg University voerden van voorjaar 2019 tot voorjaar 2021 een zoektocht uit naar minder werkdruk en meer werkgeluk in primair onderwijsteams.

Vijf highlights:

1. **ER ZIJN VIER SOORTEN TEAMS**
    - integrale schoolteams
    - multidisciplinaire teams met lesgevende taken (units, onderwijs- of leerteams, op basis van leerjaren)
    - monodisciplinaire teams (expertteams, focus- of werkgroepen, op basis van thema)
    - overkoepelende regiegroepen
  2. **ROL- EN TAAKVERDELINGEN:**
Komen tot stand vanuit een balans tussen wat wordt gevraagd en persoonlijke ambities van teamleden.
  3. **BIJ WERVING EN SELECTIE:**
Wordt persoonlijkheid en visie op onderwijs veel belangrijker geacht dan opleidingsachtergrond.
  4. **ONDERWIJSASSISTENTEN:**
Visie op inzet verschilt en daarmee het takenpakket en de gevraagde opleidingsachtergronden ook.
Voor onderwijsassistenten lijken er weinig ontwikkelmogelijkheden te zijn.
  5. **RUIMTE IS NIET BEDOELD ALS OPLOSSING VAN FORMATIEPROBLEMEN:**
Zonder structurele oplossingen voor formatieproblemen levert onderwijskwaliteit in.
- HET KAN OOK ANDERS**
Lees het verhaal van pedagogisch medewerker Sanne van Leerdam op pagina 16.

“Anders organiseren is geen doel op zich. Eerst de visie, dan de uitwerking!”

Unieke inzichten uit het boek **Leren anders organiseren**

(Jeroen Imants, Marius Berendse, Ineke van Sijl), december 2020

Veel scholen lopen binnen de huidige organisatie van het onderwijs tegen grenzen aan. De sterk veranderde samenleving lijkt te vragen om een andere inrichting van het onderwijs. Diverse basisscholen en kindcentra kiezen er daarom voor hun organisatie te ontschotten: de jaarklassen maken plaats voor grotere eenheden. De auteurs van dit boek zijn al jaren nauw betrokken bij deze onderwijsvernieuwing, die vorm kreeg in de projecten TOM en SlimFit. In dit boek tekenen ze de resultaten en ervaringen van de scholen op.

Een aantal inzichten:

- Anders organiseren door te ontschotten staat niet gelijk aan minder organiseren. Voor de jaarklassenstructuur komen andere organisatievormen in de plaats.
- Er is niet één beste manier om het onderwijs anders te organiseren.
- Versterken van de zelfstandigheid van kinderen is een doel op zich en onmisbaar om tijd ‘vrij’ te maken voor het onderwijspersoneel voor kinderen die speciale aandacht nodig hebben.
- Bestseller auteur Frederic Laloux noemt twee essentiële zaken voor een nieuwe manier van organiseren: goed leiderschap in de top en eigenaarschap. Het bewustzijnsniveau van een organisatie kan niet hoger liggen dan het bewustzijn van degene die de leiding heeft.
- Bij anders organiseren is flexibiliteit noodzakelijk. Hierbij is het ontschotten van de organisatie een onmisbare stap (dat wil zeggen het weghalen van structurele belemmeringen uit de traditionele lijn-staforganisatie).

Werkgroep Duurzaam organiseren volop aan de slag

Eind 2019 startte een aantal directeuren en stafmedewerkers de werkgroep Anders organiseren. Zij onderzoeken de mogelijkheden om de gevolgen van het lerarentekort terug te dringen en de ervaren werkdruk te verminderen. Al snel werd dit de werkgroep Duurzaam organiseren. Hoe verloopt hun zoektocht?

Overal in het land wordt gesproken over 'anders organiseren' van het onderwijs. De leden van de werkgroep houden hun oren en ogen open om zo veel mogelijk goede ideeën te bestuderen en met elkaar te delen.

Van anders naar duurzaam

De werkgroepleden merken tijdens een eerste interne inventarisatie echter al snel dat er nog weinig 'anders' wordt georganiseerd, behalve in de noodplannen of vanwege corona. Enerzijds omdat het concept leerstofjaarklassen verankerd zit in ons onderwijssysteem. Anderzijds omdat er gezonde weerstand bestaat tegen 'efficiënter onderwijs'. 'Wij' vinden het vooral belangrijk dat het onderwijs beter wordt en dat we vanuit een gezamenlijke visie werken. De werkgroep doopte zich daarom om tot 'Duurzaam organiseren' en focust zich vooral op het verhogen van werktevredenheid in combinatie met het verhogen van de onderwijskwaliteit. De gedachte hierachter is dat het verhogen van werktevredenheid, bijvoorbeeld door gedeeld leiderschap, ervoor kan zorgen dat meer leerkrachten ervoor kiezen op de betreffende school te willen werken.

Denkrichtingen

De werkgroep verkent alle mogelijke denkrichtingen. Hiervoor doen zij literatuuronderzoek, volgen ze masterclasses en houden ze interviews.

Denk aan:

- unitonderwijs
- taakdifferentiatie in teams

- inzetten van onderwijsassistenten
- uitbreiden van de flexibele schil
- de vierdaagse schoolweek
- inzet specialisten in combinatie met ondersteuners
- (groot)ouderparticipatie
- inzet hbo-studenten voor tijdelijke ondersteuning (evenementen, werkgroep, extra handen, et cetera).

Talenten optimaal inzetten

Zo had werkgroep lid Anne Niehe, directeur Bommelstein, een videogesprek met de directeur van Jenaplanschool Rennevoirt: "Deze directeur zorgt er vooral voor dat medewerkers hun eigen richting kunnen kiezen, zolang de zorgstructuur gehandhaafd blijft. Op basis van de eigen interesse en talenten heeft ieder de vrijheid om zich te scholen, beleid te ontwikkelen, externen uit te nodigen uit de eigen wijk, et cetera. Deze school maakt optimaal gebruik gemaakt van ieders talenten, waardoor van werkdruk minder sprake is."

Mogelijkheden ontdekken

Op basis van de ervaringen van KC De Molenwerf is een aantal van onze scholen aan het onderzoeken of thematisch werken in de middag past in hun onderwijsaanpak. Vanwege deze denkrichting is de werkgroep ook de mogelijkheden van De Talentencirkel (zie pagina 20) aan het onderzoeken. Daarnaast gaat de werkgroep het inzetten van ICT als denkrichting verder uitwerken. Door corona zijn die mogelijkheden immers meer gaan leven.

Samenwerken in teams

- Taakdifferentiatie
- Functiedifferentiatie
- Unitonderwijs, leerpleinen, domeinen
- Multidisciplinaire teams

Inzet ander personeel

- Onderwijsassistenten en lerarenondersteuners
- Specialisten

Samenwerken met omgeving

- Inzet van experts
- Ouderparticipatie
- Kinderopvang

Inzet ICT

- Videolessen
- Lessen op afstand

Overig

- Flexibilisering onderwijstijd
- Doorlopende leerlijnen

Kindcentrum De Molenwerf **doet het anders**

De basis op De Molenwerf staat stevig en men is er tevreden. In de buurt komt de school ook positief over bij ouders en ze ontvangen zelfs open sollicitaties. “Het feit dat we een Kindcentrum zijn en unitonderwijs bieden is een van de oorzaken”, begint Priscilla enthousiast. Ze noemt nog vijf kenmerken van hoe ze het anders organiseren.

Nieuwe tijd, nieuw onderwijs

“Wat is de vraag van de ouders, van het kind, van je team? Door open te staan voor de kijk van een ander, kunnen we met onze tijd meegaan. Er zijn andere opvoedstijlen, ouders nemen kennis mee de school in. Sta open voor die tips en adviezen. Wij krijgen er veel waardering en positieve feedback voor terug en dat motiveert enorm om het elke dag weer beter te doen.”

Haal de buitenwereld naar binnen

“Persoonlijk vind ik dat we in het onderwijs meer buiten de poort mogen kijken. Dat inspireert mij enorm. Er is altijd wel iets uit een andere branche toepasbaar in het onderwijs. Nieuwe medewerkers worden in het bedrijfsleven getraind voor een nieuwe organisatie, waarom doen wij dat niet? Door de school vaker als een bedrijf te bekijken, ontdek je nieuwe kansen.”

Benut de kracht van Het Kindcentrum

“Doordat we een Kindcentrum zijn, kunnen we ons richten op de leerlijn 0-13 jaar. Iedereen werkt aan hetzelfde thema. 6-7 thema’s per jaar bleek te veel. Dus werken we nu van vakantie tot vakantie aan een thema. Zo kunnen we het inhoudelijk echt goed neerzetten. Iets anders wat we kunnen realiseren omdat we een Kindcentrum zijn, is peuters en kleuters samen laten leren. Dat doen we drie ochtenden in de week met een select groepje, met een positief resultaat.”

Kijk naar wat je echt nodig hebt

“We zijn nu vooral de zorgstructuur aan het doorontwikkelen. We hebben bijvoorbeeld bewust geen IB’er. Niet omdat we het vak van IB’er niet serieus nemen, maar we hebben gekeken en besproken met het team: waar hebben wij hier op school behoefte aan? Het team wilde korte lijnen en de zorg meer in eigen hand hebben. Op het moment dat we het nodig hebben, huren we externe expertise in om ons te ondersteunen. Bijvoorbeeld van het Heemstede kernteam. Natuurlijk vraagt deze manier van werken iets extra’s van de leerkracht. Doordat we er samen voor gekozen hebben, voelt het als gezamenlijke verantwoordelijkheid.”

Geef ruimte en motiveer

“Ik ben niet per se degene die veranderingen inzet, ik stimuleer en geef ruimte. En ik reguleer het enthousiasme. Al is dat ook een leerpunt voor mijzelf. Ons team zit zo vol passie, dat we soms te veel tegelijk willen. Dan moet er wel iemand opstaan en zeggen: wat is onze basis, laten we daar even naar teruggaan. We zetten met elkaar de schouders eronder en ja, dat is hard werken. Maar we zijn hier allemaal bevlogen. Je krijgt de kans zelf dingen op te pakken en uit te rollen. Ik vind dat we in het onderwijs wel veel meer onze vleugels mogen spreiden. Je bent verantwoordelijk voor je eigen werkplezier.”

Snapshots

- 1 **Jong Geleerd** - Agenten vertellen leerlingen én ouders waarom het beter is met de fiets of lopend naar school te komen.
 2 **'t Venne** - Anders organiseren: Koningsdag vierden we niet samen, maar per groep. Toch hebben we allemaal veel plezier beleefd!
 3 **KC De Ruimte** - Via de Digitale Deur kunnen kleuters zelf met een iPad de QR-code van het uitlegfilmpje scannen. Leuk voor de kleuters, handig voor de juf/meester.
 4 **Communityschool De Kameleon** - Normaal opent een externe het nieuwe thema. Nu ging een medewerker incognito als Frook, de broer van Freek Vonk. Volgens het thema 'tropisch regenwoud' gingen we met hem op safari vonden we zijn lievelingskameleon terug.
 5 **Opmaat** - Leerkrachten konden in de meivakantie op onze school onder andere lasergamen met hun gezin.
 6 **Het Mozaïek** - Wegen, meten en inhouden bepalen tijdens de rekenles. Maar dan net even anders...

Voormalig pedagogisch medewerker **Sanne Leerdam**

Staat voor de klas

Het lerarentekort vraagt om creatieve oplossingen. Binnen IKC Triade heeft **Laura van Rossen** daar verschillende voorbeelden van. “Dit schooljaar heb ik twee goede LIO’ers ingezet vanuit de subsidiegelden corona. Een zwangerschapsverlof heb ik laten opvangen door een herintreder en Nicole Tuitert is via de verkorte opleiding op haar 50ste omgeschoold en ze blijft bij ons.”

Laura zag twee jaar geleden ook direct de potentie van pedagogisch medewerkster Sanne Leerdam. “Ze werkte toen nog bij Solidoe en heeft vanuit die rol meertalige kleuters en hun ouders begeleid. Inmiddels is ze officieel lerarenondersteuner en gaat ze in augustus beginnen met de pabo. Maar wij zien haar al als volwaardig leerkracht en bij IKC Triade krijgt ze alle kansen zich te ontwikkelen.”

Kriebels

Sanne komt uit een onderwijsgezin. Toch koos ze op haar vijftiende voor de opleiding Sport & Beweging. “Hockey was mijn leven, dus destijds was het een logische keuze.” Met haar opleiding kwam ze bij een bso terecht. Maar ambitieus als ze is, miste ze al snel uitdaging. “Je kunt er volop cursussen volgen, maar echte doorgroeimogelijkheden zijn er niet. Door de fusie van de scholen waar ik veel contact mee had, zag ik veel van het klassenleven. Het begon te kriebelen. Een eigen klas, het klassenmanagement, de ontwikkeling van de kinderen beïnvloeden, dat leek me wel wat. Toen Laura me vertelde dat er een vacature voor lerarenondersteuner open kwam, heb ik niet lang getwijfeld. Voor mij kwam corona zeg maar op het juiste moment.”

Droom waarmaken

Sinds februari is Sanne drie dagen in de week lerarenondersteuner bij IKC Triade. “Maar de maandag draai ik eigenlijk al helemaal zelf”, vertelt Sanne met gepaste trots. “Ik kan me

“Ervaring met oudergesprekken en voor een groep staan heb ik al”

wel voorstellen dat er mensen zijn die het lastig vinden mij als volwaardig leerkracht te zien, omdat ik het papiertje nog niet heb. Maar ook daar werk ik aan. In augustus ga ik de flexibele pabo combineren met vier dagen werken bij IKC Triade. De manier van lesgeven in circuits spreekt me erg aan. Daar wil ik zeker mijn eigen creativiteit op loslaten. En de theorie kan mij nog verder brengen in de praktijk, daar kijk ik erg naar uit. Ik weet dat mensen het meestal andersom doen: eerst theorie, dan praktijk. Maar mijn ervaring met oudergesprekken en voor de groep staan, gaan me zeker helpen. Misschien lukt het zelfs om de opleiding in minder dan vier jaar af te ronden. Want een eigen groep is iets waar ik al lang van droom. Ik ben dan ook blij dat ik van mijn collega’s en de directeur het vertrouwen nu al krijg.”

In de vingers

Volgens de collega bij wie Sanne in de klas werkt, is dat vertrouwen niet voor niets. “Sanne heeft het echt wel in de vingers om een goede leerkracht te worden. Niet iedereen is geschikt voor ons type onderwijs, zelfs niet alle afgestudeerde leerkrachten zijn hier op hun plek. Maar ik laat mijn klas op maandag met een gerust hart aan haar over. En dat papiertje, dat komt er wel.”

Thuiswerken: kans of struikelblok?

Susanne Nienhuis, leerkracht Triade

"Op het moment dat ik dit stukje schrijf, zitten er een paar collega's thuis in quarantaine. Dan is thuiswerken een mooie oplossing. Je hoeft niet altijd

aanwezig te zijn om je werk te doen, computerwerk kun je best thuis doen. Ik heb veel vriendinnen in het bedrijfsleven en zij werken al meer dan een jaar structureel thuis. Ze vinden het fijn om hun eigen tijd in te delen en geen reistijd te hebben. Maar na een tijd ga je toch veel missen; de contacten met collega's, het loopje naar een kopje koffie, of de kopieermachine. De meest creatieve ideeën blijken tenslotte te ontstaan bij het koffieapparaat! Ik vind het heel fijn om fysiek aanwezig te zijn, ik haal de meeste energie uit contacten met mensen om mij heen. Maar in bepaalde situaties is thuiswerken naar mijn mening een goed alternatief."

Wietse Algera, directeur Jacobaschool

"Door Corona hebben we allemaal noodgedwongen thuis gewerkt. Ik zie vooral kansen, al ervaren mijn collega's en ik ook valkuilen. De kansen die het brengt zijn in mijn beleving gelukkig in de meerderheid: je vindt elkaar online sneller dan

ooit en de tijdswinst kan werkdrukverminderend werken. Doordat je geen reistijd hebt, ben je veel vrijer in je dagindeling en deel je jouw tijd een stuk efficiënter in. Een valkuil kan zijn dat werk en privé zo met elkaar verweven zijn, dat het juist een averechts effect heeft. Dan verhoogt het de werkdrukbeleving. Het vraagt best veel van teamleden om dat struikelblok te omzeilen. Daarvoor moet je een vernieuwde modus vinden die het beste bij jou past. Maar als je die balans hebt gevonden, levert thuiswerken je heel veel op. Dat geluk gun ik alle collega's en wens ik iedereen toe!"

Cindy Versteeg, leerkracht IKC De Molenwerf

"Als je de groep door en door kent, weet welke kinderen en ouders extra begeleiding nodig hebben, is onderwijs op afstand absoluut te doen. Ik had het tijdens de eerste lockdown goed onder controle. Met die

basis zou een vaste thuis-schooldag misschien zelfs haalbaar zijn. Maar toen ik in januari tijdens de tweede lockdown in een onbekende groep op een andere school begon, miste ik die basiskennis. Een band opbouwen via een scherm is best lastig. Dan merk je: onderwijs op school gaat boven alles. Na schooltijd thuiswerken vond ik heerlijk toen ik in Nieuw-Vennep werkte én woonde. Nu ik in een andere plaats werk, blijf ik vaker op school. Even iets doorspreken met een collega, gaat dan gewoon sneller. Maar voor de efficiency zou ik misschien beter wat vaste thuiswerkmomenten kunnen inplannen."

De Groeihelden Academie, een vorm van **anders organiseren**

Je zal het niet snel verwachten, maar het dorp Lisserbroek heeft met zijn ruim 3.300 inwoners, waarvan ongeveer 500 tussen de 0 en 15 jaar, een heuse Academie. Het is een initiatief van **Kim Weidemann, directeur van De Reiger. Als je met haar in gesprek gaat over de Groeihelden Academie word je vanzelf enthousiast over het concept.**

Lisserbroek is niet groot en de naschoolse activiteiten voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar zijn schaars. Door krachten te bundelen wil Kim, samen

met haar collega's Sissi en Miranda en partners van buiten de school, een keur aan naschoolse activiteiten bieden. Deze activiteiten zijn gericht op het ontdekken en ontwikkelen van eigen talenten.

Doelgroepen bij elkaar

Kinderopvang Borus en Stichting Maatvast Haarlemmermeer zijn de partners waar Kim de samenwerking mee is aangegaan. "Door samen te werken kunnen we heel veel faciliteiten binnen het dorp Lisserbroek aanspreken en bereiken we een groot publiek om vrijwilligers uit te halen. Door activiteiten in dorps huis De Meerkoet te organiseren, brengen we verschillende doelgroepen bij elkaar. Zo was het tijdens de opvoering van de kerstmusical eind 2020 de bedoeling dat de ouders

vanuit het dorp als publiek aanwezig mochten zijn. Helaas kon de opvoering vanwege corona niet doorgaan."

Opgeven is meedoen

De activiteiten worden toegepast op verschillende niveaus, passend bij een leeftijd tot 12 jaar. Denk hierbij aan het uitvoeren van een slootonderzoek, schaken, een kookclub in combinatie met het aanbieden van een diner aan ouders, of een knutselclub met hulp van vrijwilligers met naaimachines. Kim: "De leerlingenraad van De Reiger helpt bij het bedenken van uitdagende en aantrekkelijke activiteiten. Kinderen uit het hele dorp (dus ook leerlingen van De Zilvermew) kunnen zich voor een periode van 6 weken inschrijven voor een activiteit.

Het motto daarbij is: meedoen is geen verplichting, maar opgeven is meedoen." Vrijwilligers committeren zich voor 6 weken aan een activiteit. Er worden steeds 2 activiteiten tegelijkertijd aangeboden, gericht op verschillende talenten van de leerlingen.

Positieve uitwerking

"Talenten komen tot ontwikkeling door kinderen te laten ervaren wat ze uit zichzelf goed kunnen. Dit helpt kinderen zich gezien, begrepen en gehoord te voelen. Het ontwikkelen van talenten heeft vervolgens ook een positieve uitwerking op het schoolwerk, omdat de intrinsieke motivatie wordt gestimuleerd. In de academie is ruimte om samen na te denken, samen te werken en fouten te maken. Want zonder leermomenten kun je niet groeien", vindt Kim. De kosten voor deelname bedragen €2,-. Voor de kosten die niet worden gedekt kan Kim aankloppen bij contacten binnen het dorp.

Op volle toeren talent ontwikkelen

De plannen voor de activiteiten staan in de steigers. Zodra de coronamaatregelen het toelaten zal de academie op volle toeren gaan draaien en zullen de kinderen in Lisserbroek hun talenten verder ontwikkelen.

Inspireren door anders organiseren

Ongeveer eens per maand ontmoeten de directeuren van onze 25 scholen elkaar fysiek of digitaal bij het directieplatform of de beleidssessie. Sinds een jaar zijn daar kwartaaloverleggen bij gekomen. Wat brengt deze verandering?

“Eens per kwartaal bespreken we met iedere school de ontwikkeling op het gebied van onderwijs, financiën, personeel en andere actuele zaken. We deden dit eerst per school, maar tegenwoordig nodigen we een aantal scholen tegelijk uit. Scholen uit dezelfde regio,” trapt bestuurder Sytske Feenstra af. “Het leek ons het meest praktisch om scholen die bij elkaar in de buurt zitten samen uit te nodigen, maar sinds corona blijkt dat minder noodzakelijk. Het idee van regionale clusters werkte al goed voor een ICT-coördinator die op meerdere scholen in de regio Aalsmeer werkt en voor een muzikleerkracht die op een aantal Nieuw-Vennepse scholen lesgeeft.”

Lagere drempel

“Met deze aanpak willen we een cultuur creëren van ‘samen leren’, zodat collega’s elkaar opzoeken om samen iets te realiseren in plaats van alleen”, legt Sytske uit. “De drempel om elkaar op te zoeken is nu nog lager geworden.” En voegt ze toe: “Ik vind het belangrijk dat niet alles in beton gegoten is qua indelingen. Het gaat erom dat het werkt. Er zijn ook al een tijdje intervisiegroepen, waarin een andere indeling is gebruikt.”

Kortere lijntjes

Esther van Dokkum, directeur van de Antoniuschool in Nieuw-Vennep ervaart de waarde van deze clusters: “Omdat je samen in een overleg hebt gezeten, zijn de lijntjes nog korter. Ik merk dat ik sneller een collega bel om even na te praten en tegelijkertijd iets anders te bespreken wat me bezig houdt.” Ze vindt de kwartaaloverleggen ook om andere redenen prettig. “Zo luister je mee naar vragen van collega’s waar je zelf nog niet aan gedacht hebt. Het antwoord krijg je alvast mee. Of andere collega’s geven advies of antwoord, waarna een gesprek ontstaat. En dan is er nog de herkenning; je bent vaak niet de enige die iets is opgevallen, of nog moet uitzoeken.”

Noëlle Admiraal, leerkracht KC De Molenwerf “Mijn favoriete jeugdboeken zijn de boeken

De boeken van Annie M.G. Schmidt spreken mij enorm aan vanwege de uiteenlopende thema’s en de bijpassende tekeningen. Vroeger werd door mijn ouders het boek Otje voorgelezen en toen ik eenmaal zelf kon lezen, heb ik het meerdere malen gelezen.

Het is daarom ook niet gek dat ik het boek nog altijd in mijn klas heb staan en ik daar graag uit voorlees. In het boek worden onder meer de onderwerpen werkloosheid, vrijheid en liefde voor natuur en dieren besproken. In de verhalen komen ook veel grappige gebeurtenissen voor. Otjes vader

Jolanda Bouwmeester, leerkracht Bommelstein

Dat Jolanda een muzikaal talent is, weten velen al. Tien jaar geleden stond ze in Credo, de voorloper van JL.nu bij Stichting de la Salle. Zij vertelde toen over haar hobby, zingen in een punk-rockband. Nu 10 jaar later heeft ze haar post-hbo als vakdocent muziek en zet zij haar talent ook in als vakleerkracht binnen Jong Leren.

Een leerkracht met een eigen specialisme inzetten, sluit aan bij het thema 'anders organiseren'. Jolanda: "Bij verschillende scholen van Jong Leren heb ik in korte blokken van acht weken muziekonderwijs gegeven." Vooraf vond zij het spannend om maar een korte periode met een onbekende groep te werken. Jolanda vertelt daarover: "Maar dan blijkt weer dat muziek verbindt. Muziekles geven vind ik het allerleukste om te doen en dat enthousiasme levert al snel een goed contact op met de kinderen. In elke les wordt bewogen, met ritmes gespeeld en er wordt altijd gezongen."

Piano in de klas

In haar vaste groep bij Bommelstein zijn ook altijd momentjes op de dag om tussendoor muziek te maken met de groep. Ze heeft haar eigen elektronische piano in de klas staan.

"Helaas mag ik in deze corona-tijd zelf niet meezingen, maar de groep vindt het leuk om als ontspanningsmoment bijvoorbeeld liedjes uit de top 40 te zingen", zegt Jolanda.

Schoolied schrijven

Naast haar baan als leerkracht en zangeres in een band, is Jolanda ook nog muziekdocent bij de muziekschool. Samen met collega Sarah, van de muziekschool, heeft zij het nieuwe schoollied geschreven van fusieschool De Wikkeling. "Een grote verantwoordelijkheid", vindt Jolanda. "Dit schoollied wordt de komende jaren gebruikt bij alle activiteiten en dus moet dus echt goed zijn. Een heel leuke uitdaging."

Nieuwsgierig naar de band waar Jolanda zangeres is? Kijk eens op www.coralsprings.nl

van Annie M.G. Schmidt."

werkt als kok en is erg driftig. Dat zorgt ervoor dat hij zijn baan verliest. In zijn bestelbusje gaat hij samen met Otje op zoek naar een nieuwe baan. Deze zoektocht brengt allerlei avonturen met zich mee, waarin pratende dieren een grote rol spelen. Naast Otje, vind ik de boeken van

Jip en Janneke nog steeds erg leuk. De verhalen zijn herkenbaar voor kinderen, ondanks dat er ouderwetse dingen in voorkomen, zoals het kruidenierswinkeltje op de hoek. In de verhalen gaat het over alledaagse belevenissen, zoals eten, boodschappen doen, samen spelen en

dieren. De zinnen zijn heel kort en duidelijk en bevatten geen overbodige woorden. Door de mooie tekeningen zie je direct waar het verhaal over gaat.

Pilot in voorbereiding: de Talentcirkel

Vanuit de gedachte ‘It takes a village to raise a child’ ontwikkelde SaKS, veertien katholieke basisscholen in Alkmaar en Bergen, een Talentcirkel: “De Talentcirkel is een netwerk van mensen en bedrijven rondom de scholen. Een cirkel van talenten, met of zonder lesbevoegdheid en een twinkel in hun ogen, die iets zinnigs of moois aan de kinderen vertellen of met ze ondernemen”. Jong Leren gaat in een pilot onderzoeken of dit ook voor ons zou werken.

“Op veel scholen binnen Jong Leren wordt thematisch en in samenhang geleerd, gericht op onderzoekend leren, een actieve leerhouding en het stimuleren van nieuwsgierigheid”, benadrukt Jeannette Kemp, directeur van de Theresiaschool en lid van de werkgroep Duurzaam organiseren. “Daarom verwachten wij dat zoiets als een Talentcirkel goed aansluit bij onze manier van werken en leren.”

Lessen verrijken

Het idee achter de Talentcirkel is een actief netwerk van talenten om onze scholen heen bouwen. Denk aan enthousiaste (groot)ouders, ondernemers en vrijwilligers. Deze mensen met talenten of specialismen kunnen de lessen verrijken of met de kinderen op pad gaan. Dat kan op allerlei terreinen plaatsvinden: houtbewerken, filosofielessen, dansexpressie, groene gymlessen of bijvoorbeeld ‘rekenen in beweging’. Jeannette: “Het is ook een kans voor leerkrachten die naast hun werk een hobby hebben die ze graag met andere leerlingen delen buiten de eigen groep of school.”

Toegevoegde waarde

Helma van den Hoorn, scheidend bestuurder van SaKS vertelt: “Het is de bedoeling dat de lessen vanuit de Talentcirkel een aanvulling zijn op het ‘gewone’ onderwijsprogramma. Wil je als leerkracht bijvoorbeeld een inspirerend verhaal bij het thema ‘natuur’? Schakel dan een imker in.” De talentcirkel wordt meer en meer ingezet om de maatschappij de klas in te halen of met school de wereld in te gaan. “Leerlingen reageren super enthousiast en zouden wel als een terugkerend ‘vak’ iemand met een talent willen ontmoeten. Ze leren met andere ogen naar iets te kijken. Het voegt echt iets toe aan wat ze van de leerkrachten leren,” aldus Helma.

Meer weten?

Bekijk: www.detalentcirkel.nl. We houden jullie op de hoogte over de pilot en de resultaten.

Heb jij een innovatief onderwijsconcept gespot? Werk je aan een futuristisch leermiddel voor in de klas, of deel je graag je onaardse visie op de toekomst van onderwijs met je collega's? Dan bieden we je hier ruimte. Mail je idee naar info@jl.nu.